

บทคัดย่อการวิจัย

การวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานภาพองค์ความรู้ และวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวในการปฏิรูปการเรียนรู้ของเด็กนอกกรอบแบบโรงเรียน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้กระบวนการผลิตสื่อของเด็กเป็นเครื่องมือกระตุ้นการเรียนรู้ 2) สร้างชุดความรู้เชิงทฤษฎีในการปฏิรูปการเรียนรู้ของเด็กนอกกรอบแบบโรงเรียนการเรียนรู้ผ่านกระบวนการผลิตสื่อของเด็ก 3) พัฒนาตัวแบบการเรียนรู้นอกฐานโรงเรียนผ่านกระบวนการผลิตสื่อของเยาวชนจากองค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้ 4) ทดลองนำตัวแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ของเด็กนอกฐานโรงเรียนผ่านกระบวนการผลิตสื่อของเยาวชนไปใช้ในพื้นที่นำร่อง 5-7 จังหวัด 5) สังเคราะห์และสรุปผลการศึกษาทั้งหมด รวมทั้งบทเรียนเกี่ยวกับกระบวนการนำตัวแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ของเด็กนอกกรอบแบบโรงเรียนผ่านการผลิตสื่อของเยาวชนไปทดลองใช้ 6) ให้ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ในการขยายผลตัวแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ของเด็กนอกกรอบแบบโรงเรียนโดยเฉพาะการเชื่อมต่อตัวแบบที่พัฒนาและประสบผลสำเร็จเข้าสู่ระบบการศึกษาให้มีความยั่งยืน

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบเชิงกลไกการขับเคลื่อน

1.1 เรียนโดยยึดกรอบวิชาและเนื้อหาเป็นหลัก แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแตกประเด็นหรือเชื่อมโยงความรู้ที่สนใจได้ ลักษณะแบบนี้จะพบในโรงเรียนขนาดกลาง – ใหญ่ ซึ่งหลักสูตรและวัฒนธรรมการสอนยังไม่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนในกลุ่มใหญ่ โดยส่วนใหญ่จะนำรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวใส่เข้าไปในวิชา IS หรือวิชาโครงการ ซึ่งจะเปิดให้ผู้เรียนและครูมีอิสระในการออกแบบการเรียนรู้มากกว่าวิชาตามปกติ

1.2 รูปแบบการบูรณาการหลายสาระวิชา ซึ่งอาจจะใช้วิชาใดวิชาหนึ่งเป็นหลักแล้วนำคาบเรียน ครู และกิจกรรมของแต่ละวิชามาผนวกรวมกัน ทำให้ได้คาบเรียนที่ยาวขึ้น เรียนหนึ่งครั้งจะมีครูมาช่วยดูช่วยสอน 2 คนขึ้นไป

1.3 เกิดการปฏิรูปทั้งระบบ เป็นการนำตัวแบบไปปรับใช้โดยโรงเรียนสร้างหลักสูตรใหม่ขึ้นมาโดยครูสามารถออกแบบการเรียนรู้ตามความสนใจของเด็กได้เองเพื่อรองรับการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

3. ข้อเสนอแนะ ตัวแบบการเรียนรู้นอกกรอบแบบโรงเรียนผ่านการผลิตสื่อของเยาวชนสามารถตอบโจทย์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลายโดยเฉพาะในมิติของการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของเด็กสามารถนำไปขยายผลปรับใช้ในสถานศึกษาได้ สามารถขยายผลได้ง่าย โดยใช้พลังเครือข่ายการเรียนรู้ของครูซึ่งมีต้นแบบแกนนำอยู่แล้วในหลายพื้นที่ลงทุนไม่สูงโดยใช้เทคโนโลยีพื้นฐานที่มีอยู่แล้ว และสื่อเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถสร้างขึ้นได้เอง ควรมีการขยายผลอย่างเป็นระบบ ได้แก่ ขยายผลในระดับโรงเรียนที่ตัวแบบการเรียนรู้สามารถบูรณาการเข้าได้กับทุกสาขาวิชา ขยายผลในระดับพื้นที่การศึกษา หรือแม้กระทั่งก็ขยายผลไปสู่การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ที่กว้างขึ้น มีพลังในการปฏิรูปการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น จากผลการวิจัยพบการผสมผสานพลังในพื้นที่ โดยเฉพาะการหนุนให้สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ได้มีบทบาทในการเป็นพี่เลี้ยงเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้เชื่อมผสมผสานเครือข่ายการเรียนรู้ในพื้นที่

คำสำคัญ : การเรียนรู้ / กระบวนการผลิตสื่อสารคดี / เยาวชน